

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Supplementary Examination: March/April-2023

History (Optional) Paper-III

HISO3: History of Modern Maharashtra (1900 To 1960)

Day and Date: Thursday, 06/07/2023

Total Marks: 60

Time: 10.00 AM To 12.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 In 1900 V.D. Savarkar founded ..... Organization
A) Mitramela B) Yugantar Samiti C) Navjawan Bharat Sabha D) Indian National Army
- 2 Senapati Bapat went to ----- to learn bomb making
A) England B) Paris C) Switzerland D) Japan
- 3 Sadhkashram was established at Andheri, Mumbai under the leadership of .....
a) Prakash Deshpande b) Shripad Navarre c) Kakasaheb Tambe d) Keshavrao Deshpande
- 4 The hallmark of the Mumbai Satyagraha in the civil disobedience movement was-----
a) Demonstrations in front of liquor and foreign cloth shops b) Participation of Gujarati speakers
c) Greater participation of women d) Youth participation
- 5 .....composed 'Gitai' while in jail
a) Madhukar Bhave b) Lokmanya Tilak c) Arvind Ghosh d) Vinoba Bhave
- 6 The organization 'Mumbai Kamgar Samiti' was formed under the chairmanship of -----.
A) Lala Lajpatrai B) Shripad Amrit Dange C) Justice Narayan Chandavarkar D) Raghunath Vakhle
- 7 Janaka Shinde was not allowed in school and hostel by -----.
a) Maharishi Karve b) Justice Ranade c) Jagannath Shankarsheth d) Punjabrao Deshmukh
- 8 'Sharada Sadan' was established by -----
A) Ramabai Ranade B) Pandita Ramabai C) Tarabai Shinde D) Anutai Vagh
- 9 Selling birth control devices and advice on how to use them was given by -----.
A) Mahatma Phule and Savitribai Phule B) Maharshi Dhondo Keshav Karve and Radhabai Karve
C) Ramabai and Mahadev Ranade D) Maltibai and Raghunath Dhondo Karve
- 10 -----was the first social reformer who went to live with his parents and children in Mahar Area?
A) Kalicharan Nanda Gawli B) Maharshi Vitthal Ramji Shinde C) Gopalbaba Valangkar D) Shivram Kamble
- 11 Andhra state was formed in the----- year
A) 1952 B) 1953 C) 1954 D) 1955
- 12 The Chairman of the State Reorganization Commission was ----.
A) Justice Fazal Ali B) Justice S. K. Dar C) Justice Wanchhu D) Justice PunTambhe

13 The States Reorganization Commission recommended that the----- states be kept

A) 16 B) 25 C) 20 D) 14

14 .....s Lavani became the inspiration song of United Maharashtra.

A)Shahir Amar Sheikh B) Annabhau Sathe C) Shahir Amarnath D) Patthe Bapurao

15 "माझी मैना गावावर राहिली" This chakkad was written by -----

A) Shahir Amar Sheikh B) Annabhau Sathe C) Shahir Amarnath D) Patthe Bapurao

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 V.D. Savarkar & Abhinav Bharat Society

2 Madam Bhikaiji Cama

3 The Hindu code bills

4 Marathi Sahitya Sammelan (Marathi Literary Conference) - 1946 at Belgaum

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Explain the Bilashi Jungle Satyagraha

2 Describe the work of Rajarshi Shahu Maharaj on untouchability

3 Explain what is Samyukta Maharashtra Movement

4 Briefly review the linguistic regional structure.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Take a look at the farmers' movement in Maharashtra

2 Take a detailed look at the language-wise provincial structure

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 इ.स. १९०० मध्ये वि.दा. सावरकर यांनी .....ही संघटना स्थापन केली.

अ) मित्रमेळा ब) युगांतर समिती क) नवजवान भारत सभा ड) इंडियन नॅशनल आर्मी

2 सेनापती बापट बॉम्ब तयार करण्याचे शिक्षण घेण्यासाठी-----येथे गेले.

अ) इंग्लंड ब) पॅरिस क) स्वित्झर्लंड ड) जपान

3 मुंबईच्या अंधेरी येथे साधकाश्रमाची स्थापना यांच्या नेतृत्वाखाली .....झाली

अ) प्रकाश देशपांडे ब) श्रीपाद नवरे क) काकासाहेब तांबे ड) केशवराव देशपांडे

4 सविनय कायदेभंग चळवळीमधील मुंबईच्या सत्याग्रहाचे वैशिष्ट्य..... होते

अ) दारू व परदेशी कापडाच्या दुकानासमोरील निदर्शने ब) गुजराथी भाषिकांचा सहभाग क) स्त्रियांचा मोठा सहभाग ड) तरुणांचा सहभाग

5 ..... यांनी तुरुंगात असताना 'गीताई' रचली.

(अ) मधुकर भावे (ब) लो. टिळक (क) अरविंद घोष (ड) विनोबा भावे

- 6 'मुंबई कामगार समिती' ही संघटना -----यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन झाली.
अ) लाला लजपतराय ब) श्रीपाद अमृत डांगे क) न्या. नारायण चंदावरकर ड) रघुनाथ वखळे
- 7 जनाक्का शिंदे यांना शाळेत व वसतिगृहात-----यांनी प्रवेश दिला नाही.
अ) महर्षी कर्वे ब) न्या.रानडे क) जगन्नाथ शंकरशेठ ड) पंजाबराव देशमुख
- 8 'शारदा सदन' ची स्थापना ....यांनी केली.
अ) रमाबाई रानडे ब) पंडिता रमाबाई क) ताराबाई शिंदे ड) अनुताई वाघ
- 9 संततिनियमनाची साधने विकणे व ती कशी वापरावयची हा सल्ला-----यांनी दिला.
अ) म. फुले व सावित्रीबाई फुले ब) महर्षी धोंडो केशव कर्वे व राधाबाई कर्वे क) रमाबाई व महादेव रानडे ड) मालतीबाई व रघुनाथ धोंडो कर्वे
- 10 महार वस्तीमध्ये आपल्या माता-पित्यासह व मुलाबाळांसह राहावयास गेलेले, पहिले समाजसुधारक -----होते
अ) कालिचरण नंदा गवळी ब) महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे क) गोपाळबाबा वलंगकर ड) शिवराम कांबळे
- 11 आंध्र राज्याची निर्मिती-----साली झाली.
अ) १९५२ ब) १९५३ क) १९५४ ड) १९५५
- 12 राज्य पुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष----- हे होते.
अ) न्या. फाजल अली ब) न्या. एस. के. दार क) न्या. वांछू ड) न्या. पुणतांबे
- 13 राज्य पुनर्रचना आयोगाने----- राज्ये ठेवण्याची शिफारस केली.
अ) १६ ब) २५ क) २० ड) १४
- 14 ..... यांची लावणी संयुक्त महाराष्ट्राची प्रेरणा गीत ठरली
अ) शाहीर अमर शेख ब) आण्णाभाऊ साठे क) शाहीर अमरनाथ ड) पठ्ठे बापूराव
- 15 "माझी मैना गावावर राहिली" ही छक्कड -----यांनी लिहिली
अ) शाहीर अमर शेख ब) आण्णाभाऊ साठे क) शाहीर अमरनाथ ड) पठ्ठे बापूराव

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वि. दा. सावरकर आणि अभिनव भारत सोसायटी
- 2 मॅडम भिकाजी कामा
- 3 हिंदू कोड बिल
- 4 १९४६ चे बेळगाव येथील साहित्य संमेलन

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 बिळाशी जंगल सत्याग्रह स्पष्ट करा
- 2 राजर्षी शाहू महाराजांचे अस्पृश्यता निवारण विषयक कार्य सांगा.
- 3 संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ म्हणजे काय ते स्पष्ट करा
- 4 भाषावार प्रांतरचनेचा थोडक्यात आढावा घ्या.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीचा आढावा घ्या
- 2 भाषावार प्रांतरचनेचा सविस्तर आढावा घ्या

History (Optional) Paper-III

HISO3: History of Modern Maharashtra (1900 To 1960)

Day and Date: Thursday, 06/07/2023

Total Marks: 60

Time: 10.00 AM To 12.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 इ.स. १९०० मध्ये वि.दा. सावरकर यांनी .....ही संघटना स्थापन केली.

अ) मित्रमेळा ब) युगांतर समिती क) नवजवान भारत सभा ड) इंडियन नॅशनल आर्मी

Option 1

2 सेनापती बापट बॉम्ब तयार करण्याचे शिक्षण घेण्यासाठी-----येथे गेले.

अ) इंग्लंड ब) पॅरिस क) स्विट्झर्लंड ड) जपान

Option 2

3 मुंबईच्या अंधेरी येथे साधकाश्रमाची स्थापना यांच्या नेतृत्वाखाली .....झाली

अ) प्रकाश देशपांडे ब) श्रीपाद नवरे क) काकासाहेब तांबे ड) केशवराव देशपांडे

Option 4

4 सविनय कायदेभंग चळवळीमधील मुंबईच्या सत्याग्रहाचे वैशिष्ट्य..... होते

अ) दारू व परदेशी कापडाच्या दुकानासमोरील निदर्शने ब) गुजराथी भाषिकांचा सहभाग क) स्त्रियांचा मोठा सहभाग ड) तरुणांचा सहभाग

Option 3

5 ..... यांनी तुरुंगात असताना 'गीताई' रचली.

(अ) मधुकर भावे (ब) लो. टिळक (क) अरविंद घोष (ड) विनोबा भावे

Option 4

6 'मुंबई कामगार समिती' ही संघटना -----यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन झाली.

अ) लाला लजपतराय ब) श्रीपाद अमृत डांगे क) न्या. नारायण चंदावरकर ड) रघुनाथ वखळे

Option 3

7 जनाकका शिंदे यांना शाळेत व वसतिगृहात-----यांनी प्रवेश दिला नाही.

अ) महर्षी कर्वे ब) न्या.रानडे क) जगन्नाथ शंकरशेठ ड) पंजाबराव देशमुख

Option 1

8 'शारदा सदन' ची स्थापना ....यांनी केली.

अ) रमाबाई रानडे ब) पंडिता रमाबाई क) ताराबाई शिंदे ड) अनुताई वाघ

Option 2

9 संततिनियमनाची साधने विकणे व ती कशी वापरावयची हा सल्ला-----यांनी दिला.

अ) म. फुले व सावित्रीबाई फुले ब) महर्षी धोंडो केशव कर्वे व राधाबाई कर्वे क) रमाबाई व महादेव रानडे ड) मालतीबाई व रघुनाथ धोंडो कर्वे

Option 4

10 महार वस्तीमध्ये आपल्या माता-पित्यासह व मुलाबाळांसह राहावयास गेलेले, पहिले समाजसुधारक -----होते

अ) कालिचरण नंदा गवळी ब) महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे क) गोपाळबाबा वलंगकर ड) शिवराम कांबळे

Option 2

11 आंध्र राज्याची निर्मिती-----साली झाली.

अ) १९५२ ब) १९५३ क) १९५४ ड) १९५५

Option 2

12 राज्य पुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष----- हे होते.

अ) न्या. फाजल अली ब)न्या. एस. के. दार क) न्या. वांछू ड) न्या. पुणतांबे

Option 1

13 राज्य पुनर्रचना आयोगाने----- राज्ये ठेवण्याची शिफारस केली.

अ) १६ ब) २५ क) २० ड) १४

Option 1

14 ..... यांची लावणी संयुक्त महाराष्ट्राची प्रेरणा गीत ठरली

अ) शाहीर अमर शेख ब) आण्णाभाऊ साठे क) शाहीर अमरनाथ ड) पठ्ठे बापूराव

Option 2

15 "माझी मैना गावावर राहिली" ही छक्कड -----यांनी लिहिली

अ) शाहीर अमर शेख ब) आण्णाभाऊ साठे क) शाहीर अमरनाथ ड) पठ्ठे बापूराव

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वि. दा. सावरकर आणि अभिनव भारत सोसायटी

Ans:

2 मॅडम भिकाजी कामा

Ans:

3 हिंदू कोड बिल

Ans:

4 १९४६ चे बेळगाव येथील साहित्य संमेलन

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 बिळाशी जंगल सत्याग्रह स्पष्ट करा

Ans:

2 राजर्षी शाहू महाराजांचे अस्पृश्यता निवारण विषयक कार्य सांगा.

Ans:

3 संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ म्हणजे काय ते स्पष्ट करा

Ans:

4 भाषावार प्रांतरचनेचा थोडक्यात आढावा घ्या.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीचा आढावा घ्या

Ans:

2 भाषावार प्रांतरचनेचा सविस्तर आढावा घ्या

Ans:

